

Година
Младите
Можат

Здружение на граѓани Младите можат

+389 (02) 6130 709

info@youthcan.org.mk

<https://www.youthcan.org.mk/>

ул. Христо Смирненски бр. 11, 1000 Скопје

Konrad
Adenauer
Stiftung

Wilfried
Martens Centre
for European Studies

[ИСТРАЖУВАЊЕ]

Анализа на потребите на младите во општина Гази Баба

Истражувач: Ивана Петкуќеска

февруари, 2015

Цел на истражувањето

Целта на истражувањето е да се идентификуваат главните потреби и предизвици кои ги засегаат младите на возраст од 15 – 29 години во општина Гази Баба и тоа во различни области кои се во нивна надлежност според Законот за локална самоуправа (2002 година). Квалитативното истражување се спроведе во рамки на проектот “Формирање на локални младински совети” имплементиран од “Фондација Конрад Аденауер” во партнерство со “Младите Можат” и “Вилфрид Мартенс Центарот за Европски студии – Брисел.

Методологија

Беа спроведени две фокус групи на кои учествуваа вкупно 16 млади жители на општина Гази Баба, на возраст од 15 – 29 години. Учесниците беа поделени во две групи, зависно од возраста. Првата група, која се оддржа на 25 јануари 2015 година, ја сочинуваа 9 учесници на возраст од 15-21 година, од кои 5 беа машки, а 4 женски. Додека една третина од учесниците, односно 3, имаа искуство со младински иницијативи и младинска работа. Втората фокус група се оддржа на 26 јануари 2015 година и во неа учествуваа 7 млади луѓе на возраст од 21 – 29 години, од кои 4 беа машки а 3 женски. За разлика од првата група во оваа , само еден од учесниците имаше искуство со младинска работа.

[ЗАКЛУЧОЦИ]

Поделено мислење: Дали младите во Гази Баба живеат добро?

Младите на возраст од 15-21 година се поделени во однос на нивниот квалитет на живот во општината. Дел од нив живеат добро, но дел од нив доколку имаат можност уште веднаш би се отселиле во друга општина. Меѓуетничките конфликти се реалност во оваа мултиетничка општина, а тепачките во автобусите и во одредени населби придонесуваат негативно и дополнително влеваат страв кај младите за непречено движење низ општината.

Младите сметаат дека генерално живеат добро, напоменуваат дека проблемот со воздухот кој го носи фабриката Железара е од клучно значење за сите жители во таа општина.

Младите се едногласни во однос на асоцијациите што ги имаат за општината. Првата асоцијација за општината е Парк шумата “Гази Баба”.

Населбата Автокоманда и Парк шумата “Гази Баба” се најсилните страни на општината, додека недостатокот на автобуски линии и фабриката Железара, се издвојуваат како најслаби страни.

И двете групи како најсилни страни на општината ја посочуваат населбата Автокоманда, поради нејзиниот постојан развој, како и Парк шумата “Гази Баба” која нуди можност за дишење на чист воздух и рекреација.

Како слаби страни беа издвоени недостатокот на автобуски линии во голем дел од населбите и руралните места во рамки на општината, но и фабриката Железара поради нејзиното постојано загадување на воздухот.

Генерално, младите сметаат дека општината Гази Баба стагнира во развојот

Мнозинството од младите сметаат дека постои одредено развивање на општината и во урбаниот и во руралниот дел, но сепак недоволно. Постојат одредени почетни активности за изградба на паркови и спортски игралишта, но проблемите од суштинско значење за младите се забиколуваат. Во одредени делови од општината недостасуваат места каде што младите би можеле да се собираат и да споделуваат идеи. Дел од постарите го издојуваат ниското ниво на свест во однос на проблемите со загадувањето, кај луѓето кои живеат таму. За многу мал дел од учесниците Гази Баба се развива одлично и оди во вистински правец.

→“*Се фарбаа и клупите, се ставија и нови справи за деца во парковите, меѓутоа и самите граѓани не го чуваат тоа и не го ценат.*” (женско, група над 21година)

Младите не се доволно информирани за случувањата во општината

Помладите најчесто се информираат преку веб страната на општината како и со методот од-човек-на-човек. Тие сметаат дека степенот на информираност зависи од тоа дали и колку личноста е заинтересирана да се информира. Нивната забелешка по ова прашање е дека голем дел од информациите кои ги пласира општината, воопшто не ги засегаат младите и дека недостасуваат информации од тој аспекти

За разлика од нив, постарите покрај веб страната и од-човек-на-човек, како извор на информации го издвојуваат општинскиот весник и телевизијата. Исто како и помладите сметаат дека степенот на информираност зависи од тоа дали и колку личноста е заинтересирана да се информира. Повеќе од половина од нив сметаат дека не се доволно информирани.

Младите не се иницијативни да ја контактираат општината за проблемите кои ги засегаат

Голем дел од младите сметаат дека општината нема да реагира доколку некој од нив се обиде да пријави конкретен проблем. Само мал дел веќе го направиле тоа преку е-маил или усно и притоа општината или не реагираше или реагираше, но премногу бавно.

Проблеми кои ги засегаат младите според надлежности

Младите жители на оваа општина иако делумно истакнуваат дека се запознаени со надлежностите на општината, впечатокот во понатамошната дискусија е дека нивната запознаеност на оваа тема не е на високо ниво. Тие сметаат дека за каков било проблем би требало првично да ја контактираат општината, а таа да ја проследи забелешката до соодветна институција.

Урбанистичко планирање

Приоритет: планско градење, односно стопирање на некавалитетни нови згради кои влијаат негативно врз социјалниот (маалски) живот на младите.

Останати предизвици:

- недостаток на маалски игралишта
- кампања за подигнување на свесноста кај граѓаните за неуништување на веќе постоечките објекти

Животна средина

Приоритет: квалитетот на воздухот. Младите сметаат дека воздухот е презагаден во рамките на целата општина и особено во делот околу населбата Железара. Бараат поддршка од општината за подобрување на ситуацијата.

Освен воздухот како клучен проблем, останати предизвици кои беа истакнати се следниве:

- потреба од парк за кучиња
- потреба од чистење на дивите депонии, особено на урбаните места

Како единствен позитивен аспект е издвоена Ботаничката градина, но притоа напоменуваат дека истата треба да се одржува.

“Мирисот околу фабриката е ужасен. Понекогаш мириса на амонијак, понекогаш мириса на лак, понекогаш не знам ни јас самиот на што мириса.” (машко, група до 21година)

Комунални дејности

Приоритет: воведување на автобуски линии. Општината да иницира воведување на нови автобуски линии, кои би ја поврзале со останатите делови од градот како и воведување на дополнителни ноќни линии. Посебно акцентирање во оваа категорија е ставено на населбите Железара и Маџари, како и руралните места во Гази Баба.

Останати предизвици:

- темелен план за покривање на сите дупки, особено во споредните улици. Интересно е да се напомене и дека во рамките на општината постои огромен неискористен простор (во

делот позади Скопскиот Саем и кај Хиподромот), за кој младите сметаат дека е одлично место за социјална интеракција помеѓу нив како и за градење на: базен, трговски центар, театар, кино, луна парк и слично.

- потреба од осветлување на сите тротоари и споредни улици

Локален економски развој

Приоритет: иницијативи за поттикнување и поддржување на претприемачкиот дух на младите. Младите сметаат дека не се воопшто вклучени и дека општината не прави никакви чекори за подигнување на мотивацијата кај нив по ова прашање.

Култура

Приоритет: културни манифестации и отварање на кино. Организирање на културни манифестации и случувања во интерес на младите, како и отварање на кино или реновирање на веќе постоечкото кино Маџари.

Останати предизвици:

- отварање културно катче за млади
- одржување на концерти со артисти кои се поблиски до нивните музички преференци

Спорт и рекреација

Приоритет: отварање на нови спортски сали. Младите сметаат дека во општината има недостаток на спортски сали кои би имале повеќе намени. Исто така напоменуваат и дека веќе постоечките се во лоша состојба и потребно е нивна реконструкција и одржување.

Останати предизвици:

- отварање на фитнес центри
- отварање на спортски терени
- кампања за насочување на младите кон ракометот и фудбалот
- отварање на билјард и пинг-понг клубови
- вложување во велосипедски патеки

Дел од младите ја издвојуваат и Парк шумата “Гази Баба”, како потенцијално место за одржување на секакви спортски настани. Воедно оваа локација е издвоена и како можност за практикување на екстремни спортови, со одредено вложување на општината.

→“Недостасува подобра организација, одржување на терените и вложување малку повеќе во спортот.” (машко, група над 21година)

Социјална заштита и заштита на децата

Голем дел од младите не се доволно запознаени за оваа категорија. Сепак мал дел од младите сметаат дека општината оди во добар правец. Единствени забелешки се дека недостасуваат специјални установи за деца со посебни потреби, како и отежнатото движење на лицата со инвалидитет поради високите тротоари.

Образование

Приоритет: библиотеки. Низ територијата на општина Гази Баба не постои ниту една библиотека, коментираат младите. Поради тоа е потребно отварање на повеќе библиотеки и читални кои би биле бесплатни.

Останати предизвици:

- недостаток на училишта за странски јазици
- создавање можност за волонтирање во рамки на општината
- воведување практична настава во рамки на општината
- реновирање на спортските сали во сите училишта
- организирање саем за образование
- поголема безбедност во училиштата

Здравствена заштита

Здравствената заштита е една од ретките области за која сите млади имаат позитивен став и се задоволно од начинот на кој општината постапува на ова поле.

Најприоритетно

Иако младите беа во можност да идентификуваат и дискутираат за проблеми и предизвици со кои се соочуваат во различни области од надлежностите на локалната самоуправа, сепак сите (15-29 година) се согласуваат дека долунаведените три проблеми и потреби се најприоритетни:

- (1) **Превземање мерки да се намали загаденоста, особено на воздухот**
- (2) **Вклучување на младите во работата на општината без разлика на партиската припадност**
- (3) **Итна иницијатива на општината за воведување на нови автобуски линии како и воведување на дополнителни ноќни линии**

Младите од општина Гази Баба во рамките на целата дискусија постојано го посочуваа проблемот со воздухот и фабриката Железара, како црна дамка не само во рамките на општината туку и на ниво на град Скопје.

Младите од општина Гази Баба сметаат дека нивниот глас не се слуша во општината. Од друга страна, младите имаат многу идеи, како и желба да придонесат во работата и развојот на општината и сметаат дека општината треба да биде пореспонзивна и поотворена за младите кои не се членови на партии.

Учесниците особено беа задоволни што беа повикани да ги искажат своите проблеми и идеи за нивно решавање и во многу наврати нагласија дека би биле многу задоволни и би било многу позитивно за општината и за позицијата на младите во неа, доколку таа организира фокус групи и дискусии со млади со цел да ги чуе нивните потреби, критики и идеи за подобрување. Една од можностите за остварување на ова барање е отварање на департизиран младински локален клуб.